

Ervaringen van kinderen in de kinderdagopvang, peuteropvang en buitenschoolse opvang

Analyses op basis van de gecombineerde metingen 2017-2023

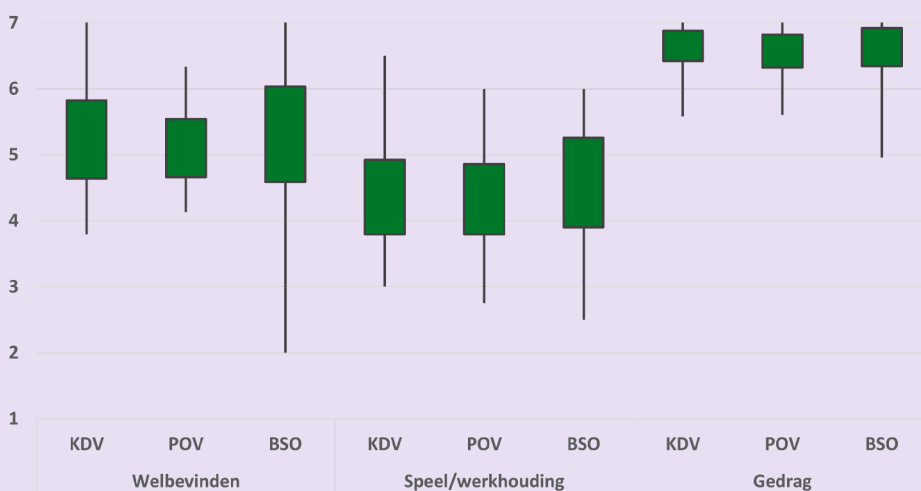
De kwaliteit van de kinderopvang wordt vaak bekeken vanuit de groep of door te kijken naar wat de pedagogisch medewerkers vinden. Dit rapport kijkt op een andere manier: het laat zien hoe kinderen zelf de opvang ervaren. Het onderzoekt hoe kinderen omgaan met medewerkers en andere kinderen, hoe ze meedoen met activiteiten en hoe ze zich in de groep gedragen. Door te kijken naar wat kinderen beleven, geeft het rapport een duidelijker en completer beeld van de opvang. De resultaten komen uit een nieuwe analyse van 3800 videofragmenten. Daardoor geeft dit rapport waardevolle nieuwe inzichten over hoe kinderen de kinderopvang, peuteropvang en buitenschoolse opvang ervaren.

1

Veel variatie in de ervaringen van het individuele kind

- Er is gekeken hoe vaak kinderen positieve interacties (zoals elkaar opzoeken, samen spelen, een knuffel of complimentje krijgen) hebben met de medewerkers en met elkaar. In de kinderdag- en peuteropvang hebben kinderen vaker positieve interacties met medewerkers dan in de buitenschoolse opvang. Daarentegen hebben kinderen in de buitenschoolse opvang in vergelijking met de kinderdag- en peuteropvang vaker positieve interacties met leeftijdsgenoten, vooral tijdens vrij spel.
- In kinderdag- en peuteropvanggroepen komen positieve interacties met medewerkers vaker voor dan interacties tussen kinderen. In de buitenschoolse opvang komen positieve interacties met medewerkers en tussen kinderen even vaak voor.
- In de buitenschoolse opvang hebben kinderen vooral contact met medewerkers tijdens gezamenlijke momenten, zoals eten en drinken of gerichte activiteiten. In de kinderdag- en peuteropvang is de interactie vergelijkbaar tijdens verschillende soorten activiteiten.
- In alle opvangsoorten zijn er grote verschillen tussen groepen. Er zijn groepen waar kinderen vaak positieve interacties hebben, maar ook groepen waar kinderen nauwelijks positieve interacties hebben.

Welbevinden, Speel/werkhouding en gedrag

De figuur geeft de gemiddeldes en de variatie weer. De gemiddelde score ligt in het midden van elke groene balk. Hoe groter de groene balk, hoe meer variatie in de ervaringen van kinderen. De uiteindes van de zwarte lijn laten de hoogste en laagste score zien.

2

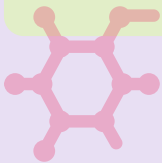
Welbevinden, speel/werkhouding en gedrag

- Het welbevinden van kinderen is in alle opvangtypen gemiddeld voldoende tot goed, maar er zijn veel verschillen tussen groepen en tussen kinderen (zie figuur).
- Kinderen tonen af en toe betrokkenheid en zelfstandigheid in spel of activiteiten. In de buitenschoolse opvang is de speel/werkhouding beter dan in de kinderdag- en peuteropvang, vooral tijdens creatieve activiteiten.
- Kinderen gedragen zich over het algemeen goed in de groep. Er zijn weinig conflicten en ze laten een goede zelfregulatie zien. In de buitenschoolse opvang is de variatie iets groter. Met name tijdens het buitenspelen blijken de kinderen in de buitenschoolse opvang meer conflicten te hebben.

Wat draagt bij aan welbevinden, spelwerkhouding en gedrag

- In alle opvangsoorten hebben kinderen een hoger welbevinden wanneer ze meer positieve interacties hebben met medewerkers en/of andere kinderen.
- Welbevinden hangt samen met groepskwaliteit. In alle opvangsoorten is het belangrijk dat kinderen eigen inbreng kunnen hebben en dat hun autonomie wordt gestimuleerd.
- Voor het welbevinden van jonge kinderen staan medewerkers meer centraal. Het is belangrijk dat ze een positieve sfeer en duidelijke structuur bieden.
- Voor het welbevinden van kinderen in de buitenschoolse opvang staan leeftijdsgenoten meer centraal. Kinderen kunnen hierin wel ondersteuning gebruiken van medewerkers.
- Kinderen hebben een betere speel/werkhouding als ze meer positieve interacties hebben met medewerkers en/of andere kinderen. Ook is de speel/werkhouding hoger in groepen met een hogere emotionele en educatieve kwaliteit.
- In de buitenschoolse opvang is ook de kwaliteit van de ruimte en inrichting van belang. De speel/werkhouding is hoger in groepen waar voldoende ruimte is voor verschillende soorten spel en activiteiten, zowel binnen als buiten.
- Kinderen laten meer wenselijk gedrag zien in groepen met een duidelijke structuur en goede ondersteuning op emotioneel en educatief vlak. In de peuteropvang en buitenschoolse opvang gaan meer interacties tussen kinderen samen met meer conflicten en minder zelfregulatie. Dit vraagt een goede begeleiding van medewerkers zodat kinderen leren omgaan met meningsverschillen en conflicten.

Handvatten voor de kinderopvang

Creëer een positieve sfeer en bied

structuur. Zorg voor een fijne sfeer in de groep met duidelijke regels en afspraken. Dit helpt kinderen zich goed te voelen, actief mee te doen en zich goed te gedragen.

Stimuleer interacties tussen

kinderen. Organiseer activiteiten zodat kinderen met elkaar interacties aangaan. Zorg wel voor goede begeleiding. Help kinderen om ruzies op te lossen en stimuleer empathie en pro-sociaal gedrag (zoals elkaar helpen of samen aan een taak werken).

Pas activiteiten aan op de behoeften van

kinderen. Als activiteiten beter aansluiten bij interesses van kinderen, ontstaat er meer betrokkenheid. Zorg bijvoorbeeld dat kinderen zelf keuzes kunnen maken tussen activiteiten (boekje lezen of met blokken spelen) en binnen activiteiten (kiezen welk boek er wordt voorgelezen). Oudere kinderen kun je ook goed vragen naar hun interesses en behoeften.

Optimaliseer de ruimte en inrichting

Zorg voor een gevarieerd aanbod in materiaal en genoeg ruimte voor verschillende soorten spel. Let er op dat de ruimte niet alleen is ingericht op spel van en tussen kinderen, maar ook met medewerkers. Zorg dat medewerkers ruimte hebben om mee te spelen of spel te begeleiden.

Professionalisering en coaching.

Bied medewerkers mogelijkheden om hun vaardigheden te verbeteren. Investeer in vaardigheden op het gebied van spelbegeleiding, het begeleiden van interacties tussen kinderen, en het creëren van een sterk groepsgevoel.